

Poselstwo Polskie
w Helsingforsie
Attache Wojskowy.
№ 1220.
Rosjanie w Finlandji.

5496

Helsingfors, dnia 20 października 1920.

Nacz. Dow. W.P. 4 egz.
Attache Wojsk. Ryga 1 "
Delegat N. D. W. P. Rewel. 1 "
Poseł Sokolnicki 1 "

Do **TAJNE.**

Naczelnego Dowództwa W.P., Sztab Generalny, Oddział II

Poczta polowa 53.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Jak poprzednio meldowałem Naczelnemu Dowództwu, na terenie Finlandji pozostały nieliczne ilości Rosjan, uciekinierów i b. wojskowych.

Resztki armji Północnej (gen. Millera) i Północno-Zachodniej (gen. Judenicz) zostały częściowo wysłane do gen. Wrangla (z tą bezpośrednio do Paryża), częściowo za naszymi wizami przez Gdańsk, zgodnie z wydawanymi w tym czasie przepisami.

Sprawami Rosjan w Finlandji w ogóle zajmuje się Rosyjski Komitet (provisionalnym konsulem jest były płk. Fenu), zaś sprawami byłych wojskowych prowadzi z ramienia gen. Miller (Paryż) generał Klujew.

Organem Komitetu jest gazeta "Russkaja Żizn", wychodząca pod redakcją prof. Grima i Nowickiego, byłego sekretarza Kartaszowa, Kadeta, teologa, byłego członka "Dumy" i rządu Kerenskiego (dla spraw wyznaniowych).

Część uchodźców zamieszkuje rejon pograniczny (koło Terijok) i cierpi nędzę. - Koła b. wyższego towarzystwa, bliskiego do Dworu, po trochu opuszczają Finlandję i wyjeżdżają do Niemiec, m.in. mieszka w Finlandji ojciec gen. Wrangla, mający łączność z generałem i otrzymujący od niego listy). Reszta Rosjan składa się ze spekulantów, niewiadomo czyich agentów, ludzi podejrzanych.

Rząd Fiński stawia wszelkie utrudnienia przeciwko ich zamieszkaniu w Helsingforsie, wysiedla ich do obozu koncentracyjnego w Tavastehusie lub do innych miast.

W stosunku do Polski, zarówno Zarząd Komitetu, jak i organ jego, "Russkaja Żizn" oraz gen. Klujew są usposobieni wrogo.

Gen. Klujew służył przez czas dłuższy w Warszawie jako dowódca Wołyńskiego p.Gw. - Nie można było śmiało przypuszczać można, że jest on dotychczas przekonany, iż Państwo Polskie nie jest niczem innem, jak "zbuntowawszy się Polaki" i że ~~temu~~ temu buntowi będzie położony kres.

Współredaktor "Russkiej Żizni" Nowicki wyraził się odnośnie państw

wych, nie wyłączając Polski, iż od przyszłej Rosji spodziewać się mogą tylko tyle, ile zastaną po niej przy jej odłudzeniu.

Plk. hr. Adlerberg, którego znam jeszcze z Piotrogradu, powiedział, że

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

jeżeli Wrangel "nie będzie miał w kieszeni cara" to akcja jego upadnie
nawet jeżeli od dojdzie do Orła i Włoty

✓ ~~wymagamy~~ żeby działacze rosyjscy w Paryżu zgodzili się na żądania Polski
co do granic wschodnich.

Gen. Bojsman, którego znam z poprzedniej służby, ~~który obecnie~~ zaj-
muje się w Terijokach sprawami uchodźców, oraz prowadzi wywiad na Rosję.
W czasie, kiedy u nas formowano oddziały rosyjskie, zwróciłem się do
niego w sprawie współdziałania w wywiadzie na Sowdepję. Odpowiedział, że
nie uważa za możliwe udzielenie Polskiemu agentowi wojskowemu wiadomości
dopóki nierotrzyma ze źródeł rosyjskich wyraźnego zawiadomienia, że my
współdziałamy z Wranglem. Na przesłaną mu odezwę rosyjskiego komitetu w
Warszawie odpowiedział, że "morderca Sawinkow" nie jest dla niego mia-
rodajnym, jak również grupa podpisanych z nim wspólnie liberałów, którzy
zawsze pracowali na korzyść wszystkich, oprócz Rosji i doprowadzili do
bolszewizmu.

Powyżej wymieniłem kilka jaskrawych przykładów, zdania te nie są wypo-
wiadane przez ~~wskazane osoby~~ ^{bylińskich Rosjan} głośno ani oficjalnie.

Wobec formowania u nas oddziałów rosyjskich.

Przy rozpoczęciu formowania z naszej strony było okazana wszelka przy-
chylność. Wysłałem do Warszawy gen. Permikina, który miał poinformować
tutejszych Rosjan o tej akcji. List gen. Permikina, który przecenzurowałem,
przy niniejszym w odpisie załączam. List ten, jak również wszystkie depe-
sze Permikina z zapotrzebowaniem oficerów, nie były przez gen. Klujewa
podawane do wiadomości zainteresowanym Rosjanom.

W tym czasie "Russkaja Żiźń" wpławdzie powstrzymać się od pisania wro-
gich nam artykułów, ale ale ten nieprzyjazny dla nas pozostał nadal. Zaś
między b. rosyjskimi oficerami i żołnierzami prowadzono propagandę prze-
ciwko wstępowaniu do oddziałów rosyjskich w Polsce.

Wskutek tego miałem rozmowę z prowiz. konsulem, p. Fenu, od którego zażą-
dałem w sposób kategoryczny zaprzestania przez "Ros. Żiźń" wrogiego wzglę-
dem nas tonu, zapowiadając w przeciwnym razie szkodzenie im przez moje
stosunki w Finlandji oraz zaprzestanie wydawania wiz. Rozmowa ta odniosła
skutek i ton gazety zmienił się powoli.

Niejaki p. Ginken-Bogajewski, przybyły z Rewla, o czym meldowałem w mo-
im raporcie Nr. 904 z dnia 31 lipca r.b., po otrzymaniu odemnie wskazówek,
rozpoczął pracę w celu obalenia rosyjskiego komitetu w Finlandji i usu-

nięcia szkodzących nam rosyjskich czynników reakcyjnych. Ta praca przy-
ko miejscowemu ros.komit. uważam za pożądaną dla nas. Ginken jest zwolenni-
kiem Sawinkowa i porozumienia Polsko-Ros. Należy do grupy Soc. Rew. w Rewlu.
Na skutek raportów Ginkena, kierowanych do odpowiednich grup wpływowych
w Paryżu, przyjechał w oficjalnej misji z polecenia gen. Millera
płk.
gen. Poradiełow, którego bilet wizytowy załączam. Celem jego misji jest
zbadanie na miejscu działania komitetu ros. i gen. Klujewa. Płk. Poradiełow
jest delegowany przez gen. Millera, ale, jak sam informuje jest przyjacie-
lem osobistym Sawinkowa, z którym pracował w Moskwie w r. 1918. Ma również
stosunki osobiste z Derental-Dikhofem. Był na stanowisku oficera szt. gen.
w armji Denikina, z kąd został wydalony. Następnie pracował u gen. ~~Denikina~~
w czasie kiedy przewidziane było formowanie oddziałów ros. w okupowanej
przez Francuzów Odesie.

Należy przypuszczać, że zwalczanie reakcyjnej grupy Rosjan w Finlandji
jest na dobrej drodze. ~~Wobec tego należy wykonać w najbliższym czasie~~
~~zawieszenie w sprawie Rosjan w Finlandji~~. Obecnie nawiązali oni kontakt z Ingeryj-
czykami, których komitet znajduje się w Helsingforsie, oraz dążą do nawią-
zania kontaktu z Sawinkowem.

W sprawie transportowania Rosjan z Rewla do wojsk rosyjskich w Polsce,
załączam odpis listu gen. Agapowa do gen. Klujewa; list ten precenzurowa-
nem.

W stosunku do Rosjan Poselstwo Polskie w Helsingforsie działa w myśl
Komunikatów Informacyjnych i instrukcji Naczelnego Dowództwa.

3 załączniki. *tylko przypięte*
leg. do N.I.W.

Attaché wojskowy

M. Fajkowski
pułkownik.